

XXXIV OLIMPIADA FIZYCZNA ETAP I

Zadania teoretyczne

ZADANIE T4

Nazwa zadania: „Wahadło matematyczne”

Oblicz okres wahadła matematycznego poruszającego się przy powierzchni Ziemi a zawieszono nad powierzchnią Ziemi na wysokości h .

Przyjmujemy, że Ziemi jest jednorodną spoczywającą kulą o promieniu R .

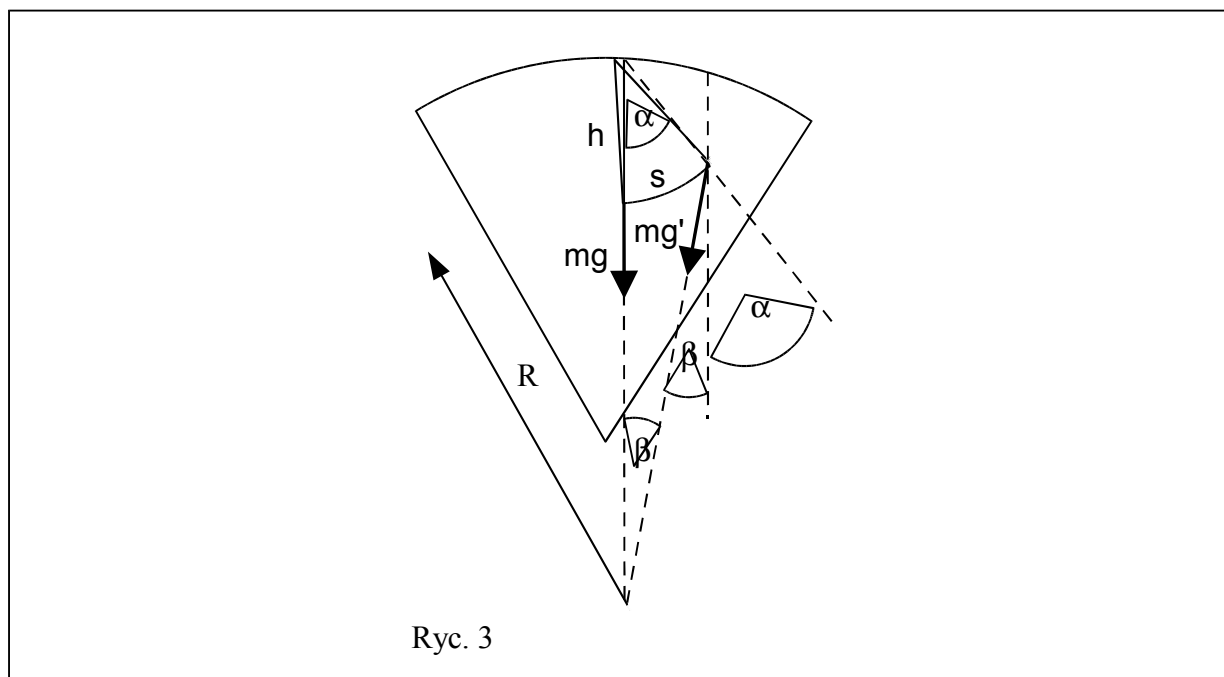
ROZWIĄZANIE ZADANIA T4

Siła zsuwająca wynosi (rys. 3)

$$mg'\sin(\alpha + \beta).$$

W przybliżeniu dla małych drgań

$$g=g'$$
$$\sin(\alpha + \beta) \approx \alpha + \beta \approx \frac{s}{h} + \frac{s}{R}.$$

Równanie ma więc postać :

$$m \frac{d^2 s}{dt^2} = -msg \left(\frac{1}{h} + \frac{1}{R} \right).$$

Stąd

$$T = \frac{2\Pi}{\sqrt{g\left(\frac{1}{h} + \frac{1}{R}\right)}}$$

Dla $h \ll R$:

$$T \approx T_0\left(1 - \frac{h}{2R}\right),$$

Gdzie

$$T_0 = 2\Pi\sqrt{h/g} \quad .$$

Zauważmy, że dla $h \rightarrow \infty$, T nie dąży do nieskończoności lecz do $2\Pi\sqrt{R/g}$ (okres sputnika na Ziemi).

Kryteria ocen:

Wyprowadzenie równania ruchu	5 pkt.
Obliczenie T	2 pkt.
T dla małych h	1 pkt.
T dla dużych h	1 pkt.
Porównanie z okresem sputnika	1 pkt.

Źródło:
Zadanie pochodzi z czasopisma „Fizyka w Szkole” 84/85 r.

Komitet Główny Olimpiady Fizycznej w Szczecinie
www.of.szc.pl